

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บนพื้นฐานของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา รัฐมีองค์การของรัฐทำหน้าที่ในการค้นหาความจริงเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ซึ่งในขั้นตอนนี้รัฐจำเป็นต้องควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ในการสอบสวน และดำเนินการพิสูจน์ความผิดต่อไป ในขณะที่เดียวกันเมื่อบุคคลใดถูกเจ้าพนักงานจับกุมในข้อหาว่ากระทำความผิดอาชญาฐานใดฐานหนึ่ง เสรีภาพในร่างกายของบุคคลนั้นย่อมสิ้นสุดลงการควบคุมหรือกักขังบุคคลดังกล่าวไว้ต่อไปเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดี จึงเท่ากับเป็นการลงโทษบุคคลนั้นไว้ล่วงหน้าก่อนที่จะพิสูจน์ได้ว่าเขาได้กระทำความผิดจริงตามข้อกล่าวหา การควบคุมหรือกักขังผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้ก่อนศาลมีคำพิพากษาชี้ขาดจึงเป็นการปฏิบัติที่ขัดกับหลักการสำคัญในการดำเนินคดีอาญา จะเห็นได้ว่าในกรณีที่มีการพิสูจน์ได้ว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยกระทำความผิดจริงตามข้อกล่าวหา ปัญหาดังกล่าวนี้น่าจะสามารถแก้ไขได้ด้วยการที่ให้ศาลคิดหักวันควบคุมหรือกักขังออกจากโทษตามคำพิพากษาได้ แต่สำหรับคดีที่ศาลพิพากษายกฟ้อง เพราะจำเลยมิได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหา นั้น อิศราภาพของจำเลยที่ต้องสูญเสียไปในระหว่างการสอบสวนของเจ้าพนักงานหรือการพิจารณาคดีของศาลย่อมไม่มีทางได้รับการแก้ไขเยียวยาแต่อย่างใดเลย เมื่อพิจารณาจากแง่ประโยชน์ส่วนรวมของสังคมที่คำนึงถึงความสงบเรียบร้อยของชุมชนแล้ว การควบคุมหรือกักขังผู้กระทำความผิดอาญาไว้ในระหว่างการดำเนินคดีก็ยังคงมีความจำเป็นอยู่ เพราะการควบคุมหรือกักขังไว้ นั้นย่อมเป็นหลักประกันว่าผู้กระทำความผิดจะต้องถูกนำตัวมาพิจารณาลงโทษ และเป็นการป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดนั้นออกไปกระทำความผิดซ้ำอีก และเมื่อพิจารณาจากจุดยืนของทั้งสองฝ่าย คือ ชุมชนส่วนรวมกับเอกชน ทำให้เห็นได้ว่าส่วนได้ส่วนเสียของทั้งสองฝ่ายเกี่ยวกับการควบคุม หรือกักขังเกิดการขัดแย้งกัน คือ ความสงบเรียบร้อยของชุมชนกับเสรีภาพส่วนบุคคลของสมาชิกในชุมชนนั่นเอง เพื่อรักษาหลักการสำคัญในการดำเนินคดีอาญา ที่จะไม่ให้มีการลงโทษบุคคลใดยังพิสูจน์ไม่ได้ว่าเขากระทำความผิดจริงเอาไว้ รัฐจึงวางมาตรการปล่อยชั่วคราวขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิได้รับประกันตัวไป โดยกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ ตลอดจนการให้ดุลพินิจแก่เจ้าพนักงานของรัฐ

ในการพิจารณาอนุญาตให้ประกันตัว ซึ่งในทางปฏิบัติเจ้าพนักงานของรัฐพยายามสร้างกฎเกณฑ์โดยกำหนดราคาหลักประกันสำหรับคดีความผิดแต่ละประเภทเป็นมาตรฐาน การใช้ดุลพินิจแก่ผู้ต้องหาและจำเลยทุกคนคล้ายกัน อย่างไรก็ตามการกำหนดราคาหลักประกันดังกล่าวยังผลให้ผู้ต้องหาและจำเลยที่ยากจนต้องถูกควบคุมตัวระหว่างการสอบสวน และการพิจารณา เพราะไม่มีทรัพย์สินตามราคาที่กำหนด นายประกันอาชีพจึงเข้ามามีบทบาทต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ณ จุดนี้ โดยช่วยให้ผู้ต้องหาและจำเลยได้รับการประกันตัว ทำให้มีโอกาสที่จะเตรียมหาพยานหลักฐานมาต่อสู้คดีได้ อันเป็นการช่วยในการดำเนินคดีอาญาของรัฐ กล่าวคือ ช่วยรัฐในการค้นหาความจริงไม่ลงโทษผู้ซึ่งมิได้กระทำความผิด และช่วยให้รัฐทำหน้าที่ในการรับรองคุ้มครองผู้ต้องหาและจำเลยได้โดยปริยาย

การประกอบธุรกิจนายประกัน เริ่มวิวัฒนาการหลังจากที่ได้ประกาศอิสรภาพในอเมริกา ค.ศ. 1776 และมีการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันตัว โดยเฉพาะในด้านการให้สิทธิแก่นายประกัน คืบขึ้น กล่าวคือ ลักษณะของสัญญาประกันได้เปลี่ยนจากการที่นายประกันต้องเข้ารับผิดแทนผู้ถูกกล่าวหา มาเป็นการทำสัญญาเพื่อให้คำรับรองว่า ผู้ถูกกล่าวหาจะมีปรากฏตัวในการพิจารณา หากผิดสัญญาอาจถูกริบเงินหรือหลักทรัพย์ตามสัญญาเท่านั้น และสืบเนื่องจากประเทศอเมริกาเป็นประเทศที่มีอาณาเขตกว้างใหญ่ มีประชาชนหลายเชื้อชาติประกอบกับมีการพัฒนาประเทศหลาย ๆ ด้าน จำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น มีการย้ายถิ่นฐานอยู่ตลอดเวลา ทำให้ในระยะต่อมาไม่อาจนำความสัมพันธ์ระหว่างนายประกันกับผู้ถูกกล่าวหา มาเป็นสิ่งสำคัญที่จะพิจารณาให้ประกันตัวได้ ในศตวรรษที่ 19 ระบบนายประกันอาชีพจึงเริ่มเข้ามามีบทบาทแทนที่ระบบการประกันโดยเครือญาติหรือมิตรสหาย ซึ่งนายประกันอาชีพจะประกอบธุรกิจเป็นผู้ขอประกันตัว เช่นนายประกันทั่วไป แต่จะได้รับเงินตอบแทนในการเข้ารับรองนั้น โดยใช้วิธีการในผู้ต้องหาหรือจำเลยทำสัญญาชดใช้ค่าเสียหายหรือมีของประกันจากผู้ถูกกล่าวหาหรือญาติของเขา และต้องจ่ายค่าบริการเป็นจำนวน 10% ของจำนวนประกันทั้งหมด เพื่อเป็นการป้องกันกรณีถูกริบทรัพย์สินตามสัญญาประกัน

ปัจจุบันในประเทศสหรัฐอเมริกา มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขของผู้ประกอบธุรกิจ

กิจการดำเนินกิจการ ตลอดจนมีการควบคุมเพื่อมิให้มีการทุจริตแสวงหาประโยชน์จากการประกอบอาชีพ การประกันตัวผู้ต้องหาและจำเลยเป็นธุรกิจใหญ่โตดำเนินการในรูปบริษัท ส่วนมากมีบริษัทประกันภัยหลังจดทะเบียน เพื่อประกอบกิจการเฉพาะด้าน และมีตัวแทนอยู่ประจำตามเมืองต่าง ๆ การขอลปล่อยชั่วคราวไม่จำเป็นต้องวางเงินสดหรือหลักประกันเสมอไป เพียงทำสัญญาประกันว่าจะส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยต่อศาลตามกำหนดนัด หากไม่ปฏิบัติตามชำระเงินต่อศาลตามราคาประกัน ทั้งนี้เพราะบริษัทประกันมีฐานะทางการเงินมั่นคง เชื่อถือได้ และไม่บิดพลิ้วการชำระค่าปรับเพื่อรักษาอนาคตการดำเนินธุรกิจของตน รัฐกำหนดให้นายประกันเรียกร้องค่าตอบแทนได้ไม่เกินร้อยละ 10-15 ของราคาประกัน กรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยยากจนไม่สามารถชำระค่าตอบแทนทั้งหมด อาจใช้หลักทรัพย์ประกันการชำระค่าตอบแทนได้ ซึ่งเป็นราคาถูกกว่าที่จะต้องประกันต่อศาลโดยตรง หากผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนี บริษัทประกันมีนักสืบประจำทำหน้าที่ติดตามจับกุมนำตัวมาส่งศาล ทำให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปได้ นายประกันอาชีพจึงมีบทบาทในกระบวนการยุติธรรมของอเมริกาเป็นอย่างยิ่ง

สำหรับในประเทศไทย การประกอบธุรกิจนายประกันมีมาตั้งแต่เมื่อใดนั้น ไม่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัด ทั้งไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายหรือองค์กฏใดมาใช้ในการควบคุมการประกอบธุรกิจใดให้เป็นไปโดยมีหลักเกณฑ์และมาตรฐาน ที่จะเอื้ออำนวยในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาและจำเลยได้อย่างเต็มที่ ทำให้นายประกันอาชีพมีอิสระสามารถจะทำการได้ตามอำเภอใจการประกันตัวผู้ต้องหาและจำเลย กลายเป็นธุรกิจที่ทำผลกำไรงดงามแก่ผู้ประกอบการ ส่วนมากนายประกันไม่ใช่เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่นำมาวางเป็นหลักประกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในต่างจังหวัดเจ้าของที่ดินมักเป็นชาวบ้านประกอบอาชีพทำนาทำไร่ ไม่คุ้นเคยกับการมาติดต่อศาล หากไม่ใช่ญาติพี่น้องตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย ก็ไม่เคยคิดว่าตนจะต้องมาศาล นายประกันเป็นผู้ไปติดต่อชี้แจงเจ้าของที่ดินให้เข้าใจว่าสามารถสร้างผลกำไรจากที่ดินนั้นได้อย่างไร แล้วรับอาสาดำเนินการและแบ่งผลกำไรกัน หากผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนี ศาลสั่งปรับตามสัญญาประกัน ผู้รับผลร้ายคือเจ้าของที่ดินหลักทรัพย์ บางคนเป็นชาวไร่ชาวนามีที่ดินทำกินเพียงผืนเดียว แต่เมื่อเข้ามาสู่วงการธุรกิจหวังผลกำไร ย่อมเสี่ยงต่อการขาดทุนด้วย สำหรับนายประกันอาชีพเป็นเพียงผู้รับ

มอบอำนาจจากเจ้าของที่ดิน จึงไม่มีความรับผิดชอบ ใดๆ ทำให้ขาดความกระตือรือร้นที่จะติดตามจับกุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยส่งศาล นอกจากนั้นปรากฏอยู่เสมอว่า นายประกันอาชีพนำเงินคปลอมมาขึ้นขอประกันต่อศาล หรือมีเงินก็นำเอาที่ดินซึ่งไม่มีราคา มาตีราคาให้สูง เมื่อมีการผิดสัญญาประกันก็ไม่สามารถบังคับตามสัญญาประกันได้ เป็นผลให้ผู้ต้องหา หรือจำเลยหลบหนีอยู่เสมอ และผลร้ายย่อมตกอยู่กับประชาชนส่วนใหญ่ที่อาจได้รับอันตรายจากการกระทำของผู้ต้องหาหรือจำเลยนี้

ด้วยเหตุที่ธุรกิจประเภทนี้สร้างกำไรอย่างมหาศาล จึงมีผู้เข้ามาประกอบกิจการเป็นนายประกันอาชีพเป็นจำนวนมาก นายประกันอาชีพแต่ละกลุ่มจะแก่งแย่งลูกค้ากัน โดยพยายามหาหนทางจูงใจให้ลูกค้าหลงเชื่อว่า สามารถวิ่งเต้นช่วยเหลือให้หลุดพ้นจากการถูกควบคุมตัวได้โดยอาศัยวิธีการอันแยบยล มีการกล่าวอ้างว่า รู้จักกับผู้หลักผู้ใหญ่ในวงการศาล มีการหลอกลวงเอาเงินจากชาวต่างประเทศที่ต้องหาคดีอาชญากรรมที่มีจำนวนมาก ๑ ให้เข้าใจว่า ศาลได้ยึดเงินที่ตนได้นำไปวางประกันไว้ การกระทำดังกล่าวล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจนายประกันอาชีพในไทยทั้งสิ้น จนทำให้นายประกันเป็นบุคคลที่ไม่มีผู้ใดอยากเอ่ยถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้พิพากษาหรือเจ้าพนักงานที่มีอำนาจพิจารณาปล่อยชั่วคราวไม่มีใครกล้าคบหากับนายประกันเกรงจะถูกนำไปอ้างหรือถูกครหา ทุกคนพยายามลี้มนายประกันเป็นอีกหน่วยหนึ่งที่ผดุงสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาและจำเลยอยู่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา การปฏิเสธความสำคัญของนายประกันทำให้ไม่มีใครสนใจหันมามองปัญหาที่เกิดขึ้น ยิ่งผลให้กลไกส่วนนี้บกพร่องทำให้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั้งระบบพลอยเสื่อมถอยสมรรถภาพในการประสาทความยุติธรรมและสิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนด้วย

เมื่อนำบทบาทของนายประกันอาชีพในไทยเปรียบเทียบกับของต่างประเทศแล้วจะพบว่า โดยหลักการแล้ว นายประกันอาชีพมีบทบาทต่อกระบวนการยุติธรรมเหมือนกัน คือช่วยให้ผู้ต้องหาและจำเลยได้รับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพโดยการได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว แต่ในทางปฏิบัติการดำเนินการตามบทบาทเพื่อให้สัมฤทธิ์ผลดังกล่าว นั้น จะมีความแตกต่างกัน เนื่องจากลักษณะของการประกอบกิจการ เงื่อนไขในการประกอบอาชีพ วิธีการควบคุมการประกอบอาชีพองค์กรที่

ควบคุม เป็นปัจจัยที่ทำให้ประสิทธิภาพของนายประกันอาชีพในอันที่จะช่วยคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของ ผู้ต้องหาและจำเลยของประเทศไทยไม่อาจเจริญก้าวหน้าเท่าเทียมกับประเทศอเมริกาได้

ธุรกิจการประกันตัวผู้ต้องหาและจำเลยในประเทศไทยคงจะต้องใช้เวลาอีกระยะหนึ่ง จึงสามารถพัฒนาให้ก้าวหน้าเป็นปึกแผ่น สร้างความเชื่อถือทั้งด้านฐานะการเงิน และความแน่นอน ในการติดตามตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีมาส่งศาล หากองค์กรหน่วยต่าง ๆ ในกระบวนการ ยุติธรรมทางอาญาหันมาสนใจปัญหาของนายประกันอาชีพเพิ่มขึ้น ประกอบกับยอมรับสภาพของความ เป็นจริงว่า ถึงนายประกันอาชีพจะก่อให้เกิดปัญหามากมาย แต่ก็ไม่อาจมีวิธีการใดที่จะกำจัดไม่ให้ มีการประกอบธุรกิจประเภทนี้ได้ เพราะนายประกันอาชีพได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ ยุติธรรมทางอาญาไปแล้ว ทั้งสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาและจำเลย ย่อมมีความสำคัญเหนือสิ่งอื่นใด ดังนั้นจึงควรช่วยกันรักษาระบบนายประกันอาชีพไว้ โดยการส่งเสริมการประกอบอาชีพและควบคุม ให้มีการดำเนินกิจการอยู่ภายในขอบเขต เพื่อให้ นายประกันอาชีพเป็นหน่วยหนึ่งในการผลดงสิทธิ- เสรีภาพของผู้ต้องหา และจำเลยได้อย่างแท้จริง ซึ่งผู้เขียนมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้คือ

1. ควรมีการออกกฎหมายขึ้นมาเป็นร่าง พ.ร.บ. โดยเฉพาะสำหรับควบคุมการประ กอบธุรกิจนายประกันอาชีพ เพราะเป็นธุรกิจที่มีผลกระทบต่อสิทธิ เสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลย ตลอดจนกระบวนการยุติธรรมของรัฐ ทั้งเป็นการส่งเสริมบทบาทนายประกันอาชีพใช้ประกอบอาชีพ ได้อย่างถูกต้องและเป็นที่ยอมรับของสังคม

2. ควรมีกฎหมายควบคุมการประกอบธุรกิจนายประกันอาชีพ โดยให้มีการกำหนด เงื่อนไขว่าผู้ประกอบธุรกิจนายประกันอาชีพจะต้องจัดตั้งในรูปบริษัทจำกัด เพราะการจัดตั้งในรูป บริษัทจำกัดดังกล่าวต้องมีทุนในการจดทะเบียนจัดตั้ง ดังนั้นผู้ซึ่งจะเข้ามาดำเนินธุรกิจประเภทนี้จะ ต้องมีทุนในการดำเนินกิจการสูง ไม่ก่อบัญหากการเข้ามาเพียงเพื่อหวังกอบโกยผลประโยชน์จาก ผู้ต้องหาและจำเลยเหมือนอย่างการประกอบธุรกิจในรูปแบบส่วนตัว โดยเฉพาะในกรณีที่นายประกัน อาชีพในรูปแบบตัวมิได้เป็นเจ้าของที่ดิน หรือหลักทรัพย์ที่นำมาเป็นหลักประกัน ทั้งนี้การดำเนินการ

ในรูปบริษัทจะสามารถเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อประชาชนโดยส่วนรวมและต่อรัฐได้เป็นอย่างดี กล่าวคือช่วยให้ผู้ต้องหาและจำเลยได้รับการประกันตัวไปโดยไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ และจะเป็นหลักประกันให้แก่รัฐในการบังคับคดีในกรณีที่มีการผิดสัญญาประกันได้นอกจากนั้นเพื่อมิให้ถูกริบหลักประกัน และเพื่อให้ได้รับความเชื่อถือ บริษัทประกันตัวย่อมต้องมีนักสืบในการติดตามตัวผู้ต้องหาและจำเลย มาปรากฏตัวในการพิจารณาของศาลอีกด้วย

3. ควรมีการกำหนดแบบฟอร์มของกรมธรรม์ ในการทำสัญญาประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย โดยให้หน่วยงานที่ตั้งขึ้นมาควบคุมการประกอบธุรกิจนายประกันอาชีพ เป็นผู้กำหนดข้อความเพื่อมิให้มีการเอารัดเอาเปรียบผู้ต้องหาหรือจำเลยเกินสมควร โดยคำนึงถึงความสมดุลย์ของประโยชน์ของทั้งสองฝ่ายมาประกอบการกำหนดรูปแบบและข้อความที่เป็นเงื่อนไขในกรมธรรม์ที่ใช้เป็นแบบฟอร์มของกรมธรรม์

4. ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาออกใบอนุญาตให้ผู้ประกอบธุรกิจนายประกันอาชีพในเรื่องการยื่นคำร้องขอรับใบอนุญาตโดยผู้สมัครต้องยื่นหลักฐานแสดงคุณสมบัติที่เกี่ยวกับชื่อเสียง การไม่เคยกระทำความผิดอาญาใด ๆ รวมทั้งความผิดในด้านศีลธรรม และมีการกำหนดให้ผู้ยื่นคำร้องขอรับใบอนุญาตต้องผ่านการสอบข้อเขียน เพื่อให้ได้ผู้ที่มีความเหมาะสมในการทำสัญญาประกัน ทั้งมีความรู้ในด้านกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ระเบียบและการปฏิบัติงานของศาลและของทนายความด้วย นอกจากนี้ ควรมีการเรียกทรัพย์สินจากผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจนายประกันอาชีพไว้เป็นหลักประกันในการชำระค่าปรับ กรณีที่มีการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต หรือผิดเงื่อนไขเป็นค่าปรับ

5. ควรมีการกำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานหน่วยหนึ่งขึ้นมาควบคุม การประกอบธุรกิจของนายประกันอาชีพโดยให้อยู่ในสังกัดกระทรวงยุติธรรมเพื่อควบคุมการประกอบอาชีพธุรกิจนายประกันอาชีพไม่ให้มีการล่วงละเมิดต่อสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลย หรือเข้ามาแสวงหาประโยชน์จากการประกอบอาชีพโดย ไม่มีเจตนาารมณ์ในการรับใช้ประชาชนอย่างแท้จริง

6. ควรมีการกำหนดให้มีนายทะเบียนกลาง ซึ่งเป็นผู้พิจารณาในการออกใบอนุญาต ตลอดจนเพิกถอนหรือพักใบอนุญาตของผู้ประกอบธุรกิจนายประกันอาชีพที่ปฏิบัติหน้าที่ผิดเงื่อนไข ที่กฎหมายกำหนด หรือกระทำการทุจริตโดยวิธีการต่าง ๆ เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ที่เกี่ยวข้อง และควบคุมนายประกันอาชีพให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ อยู่ในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด มิใช่มุ่งเข้ามาครอบงำ แสวงหาผลประโยชน์ที่มีชอบด้วยกฎหมาย

7. ควรมีการกำหนดในเรื่องค่าตอบแทนที่จะได้รับจากการประกอบธุรกิจนายประกันอาชีพไว้แน่นอนเป็นมาตรฐานเดียวกัน เช่นให้เรียกได้ไม่เกิน 10 % ของหลักทรัพย์และกำหนดให้เป็นแบบก้าวหน้า คือ ในกรณีหลักทรัพย์มีราคาสูงขึ้น ให้กำหนดค่าตอบแทนที่ได้รับลดลง เช่น อาจเป็น 5 % , 3 % ลดลงตามส่วนของจำนวนราคาหลักทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากการประกอบธุรกิจยอมมุ่งแสวงหากำไร แต่ธุรกิจการประกอบอาชีพนายประกัน มีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลย รัฐจึงควรเข้ามาควบคุมการกำหนดค่าตอบแทน โดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างผู้ต้องหาหรือจำเลย และควรจะมีบทลงโทษปรับผู้ฝ่าฝืน โดยเรียกค่าตอบแทนสูงเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดให้ต้องโทษปรับด้วย เพื่อป้องกันการเรียกค่าตอบแทนสูงเกินส่วนอันเป็นการเอาเปรียบ โดยอาศัยโอกาสที่เขายู่ในภาวะที่ต้องการอิสระภาพ จึงต้องคืนรหาเงินทุกวิถีทางมาให้นายประกัน เพื่อให้ตนเองได้รับสิทธิในการประกันตัว

8. ควรมีการกำหนดบทลงโทษผู้ฝ่าฝืนการประกอบธุรกิจโดยไม่มีใบอนุญาตว่า ต้องระวางโทษปรับเป็นเงินจำนวนเท่าใด โดยต้องกำหนดให้สูงพอสมควร เพื่อให้มีผลในการบังคับใช้ได้อย่างมีผล พร้อมทั้งกำหนดให้นายประกันอาชีพต้องแสดงใบอนุญาตทุกครั้งที่ติดต่อขอประกัน

9. ควรมีการกำหนด อายุของใบอนุญาตไว้ และกำหนดให้มีการต่อใบอนุญาตทุกปีแบบปีต่อปี ทั้งกำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพนายประกัน ต้องส่งรายงานการดำเนินงานต่อนายทะเบียนกลาง ซึ่งทำหน้าที่พิจารณาในการออกใบอนุญาต เพิกถอนหรือพักใบอนุญาต ตลอดจนต่ออายุใบอนุญาต เพื่อควบคุมให้นายประกันอาชีพปฏิบัติหน้าที่ถูกต้องอยู่ในกรอบที่กฎหมายกำหนดอันเป็นการ

คุ้มครองผู้ที่มาใช้บริการ

10. ควรมีกฎหมายกำหนด ความรับผิดชอบของกรรมการบริษัทไว้เป็นการส่วนตัว ในกรณีที่กระทำการนอกวัตถุประสงค์ของบริษัท โดยมีการกำหนดบทลงโทษทางอาญา เพื่อป้องกันมิให้อาศัยกฎหมายในเรื่องการประกอบธุรกิจในรูปแบบบริษัทมาเป็นข้อจำกัดความรับผิดชอบของตนเองได้

11. ควรมีการกำหนด ข้อบังคับของบริษัทไว้ว่า การกระทำฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตาม พ.ร.บ. ที่ออกมาควบคุมการประกอบธุรกิจของนายประกันอาชีพ ถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดวัตถุประสงค์ของบริษัทและการกำหนดบทลงโทษ กรรมการบริษัทที่กระทำในนามบริษัทตลอดจน ผู้ที่เห็นด้วยหรือยินยอมให้มีการกระทำดังกล่าวให้ต้องรับโทษ เพื่อป้องกันการอาศัยรูปแบบบริษัทเป็นเกราะป้องกันความรับผิด

12. ควรมีการกำหนดขอบเขตของการดำเนินงาน โดยกำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจนายประกันอาชีพ ในจังหวัดหนึ่งจังหวัดใด สามารถใช้ใบอนุญาตนั้น ๆ ได้เฉพาะในจังหวัดนั้น ๆ เพื่อควบคุมนายประกันอาชีพ ทะเลาะวิวาท แย่งลูกค้ากัน และเป็นการง่ายต่อการควบคุมดูแล ตลอดจนถึงติดตามผลการปฏิบัติงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า นายประกันอาชีพมีบทบาทต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญา หากรัฐมีการส่งเสริมบทบาททางด้านอาชีพ เชื่อได้ว่าจะสามารถเป็นหน่วยหนึ่งของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลย ซึ่งนอกจากจะเป็นการช่วยงานของรัฐ ยังสามารถทำให้ประหยัดงบประมาณของรัฐในด้านการหาสถานที่สำหรับควบคุมผู้ต้องหาหรือจำเลยได้อย่างมาก แต่อย่างไรก็ตามบทบาทของนายประกันอาชีพจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ก็ต่อเมื่อได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งหน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน และประชาชนทั่ว ๆ ไปด้วย